11223

IV

№ 199-200
N. P.

Wielmożny Pan Mieczysław Hrabia
Dzieduszycki w
Korniowie!

Ponieważ się Pan Hrabia co do branego udziału przy odśpiewaniu zakazanej pieśni „Boże coś Polskę" podczas odbytego dnia 29go Października r. b. żałobnego nabożeństwa w Kołomyi, do protokołu w urzędzie powiatowym Horodeńskim przyznał, usprawiedliwienie zaś Pana Hrabiego jakobyś tę pieśń jako modlitwę i pieśń kościelną uważał uwzględnionem być nie może, c. k. urząd powiatowy uznaje Pana Hrabiego winnym demonstracyi okazującej niechęć ku rządowi i lekceważenie rozporządzeń onegoż i zasądza Pana Hrabiego na fundamencie § 11 cesarskiego rozporządzenia z dnia 20go Kwietnia 854 r. na karę pieniężną 50 Reńsk. w. a. przypadającą tutejszemu funduszowi ubogich. —
Przeciw niniejszemu wyrokowi wolny Panu Hrabiemu rekurs do wysokiego namiestnictwa w przeciągu trzech dni po odebraniu tegoż w urzędzie powiatowym podać się mający. —

C. k. urząd powiatowy
Kołomyja dnia 16go Grudnia 861.

[signature]

Od c. k. urzędu powiatowego
w Kołomyi

N. 200
N. P.

Do

Wielmożnego Pana
Mieczysława Hrabiego
Dzieduszyckiego

w

Ex off. Korniowie

Po K. B. Dz.

3

Rozprawy karne przeciw Mieczysławowi i Pawł. Dzieduszyckim za odśpiewanie „Boże coś Polskę"

L. 220
pr.

Orzeczenie.

C. k. urząd powiatowy w Horodence orzekł w sprawie karnej przeciw Wielmożnego pana Mieczysława hr. Dzieduszyckiego wskutek rozprawy ustnej odbytej na dniu 12go Grudnia 861 wyrok następujący:

Wielmożny p. Mieczysław hr. Dzieduszycki uznanym jest winnym przestępstwa przeciw § 11 ces. rozporządzenia z dnia 20go Kwietnia 854 Dzien. praw Państ: L: 96 popełnionego przez odśpiewanie pieśni „Boże coś Polskę" podczas nabożeństwa żałobnego, które się dnia 7go Listopada 861 w Horodence odbyło, na podstawie własnego zeznania, a przeto osądzonym na karę pieniężną wedle tegoż samego §. 10 Złr W. A. na korzyść ubogich miejscowych.

Przeciw temu orzeczeniu powołanie do wysokiego c. k. namiestnictwa, ustnie lub na ./.

Dla
Wielmożnego p. Mieczysława hr. Dzieduszyckiego
w Korniowie

piśmie do c. k. urzędu powiatowego w Horo-
dence najdalej w ciągu godzin 24 po doręczeniu
niniejszego wyroku zgłoszonem a najpóźniej
w ciągu dalszych trzech dni tamże podanem
lub ustnie do protokułu wniesionym być ma.

Z c. k. urzędu powiatowego!
Horodenka 10. Stycznia 862.

[signature]

Z

c. k. urzędu powiatowego!

L. 220
pr.

Do

Wielmożnego p. Mie-
czysława Hr. Dziedu-
szyckiego

w Korniowie

Ex offo.

Zachować

Zachować

L. 107.
A. O.

Dla

Wielmożnego Pana Mieczysława hr. Dzieduszyckiego
w Horniowie!

Orzeczeniem tutejszym z dnia 10go Sierpnia br. do l. 240/pr. zostałeś pan za odśpiewanie pieśni „Boże coś Polskę," na karę pieniężną 10. złr. w. a. na korzyść ubogich miejscowych zasądzonym.
Wzywa się Pana zatem, ażebyś pan powyższą karę do 3. dni pod rygorem exekucyi w tutejszym urzędzie do rąk c. k. aktuaryusza p. Hofmokl zapłacił. —

Od c. k. urzędu powiatowego
Horodenka 20go Sierpnia 1862.

Zajączkowski

Nro 107.
A. C.

Dla

Wielmożnej Pani Pauliny hr. Dzieduszyckiej
w Korniowie!

Orzeczeniem tutejszym z dnia 10go Stycznia br. do l. 220/pr. zostałaś pani za odśpiewanie pieśni „Boże coś Polskę,” na karę pieniężną 10. złr. w. austr. na korzyść ubogich miejscowych zasądzoną.

Wzywa się Panią zatem, ażebyś pani powyższą karę do 3. dni pod rygorem exekucyi w tutejszym urzędzie do rąk c. k. aktuaryusza Joanna Stoffnickl zapłaciła.

Od c. k. urzędu powiatowego
Horodenka 26go Sierpnia 1862.

Zajączkowski

7

L. 220.
pr.

Orzeczenie.

C. k. urząd powiatowy w Horodence orzekł w sprawie karnej przeciw Wielmożnej pani Pawliny Hr. Dzieduszyckiej wskutek rozprawy ustnej odbytej na dniu 18. Grudnia 861 wyrok następujący:

Wielmożna p. Pawlina Hr. Dzieduszycka uznana jest winną przestępstwa przeciw § 11 ces. rozporządzenia z dnia 20. Kwietnia 854 dzien. praw Państ: L: 96 popełnionego przez odśpiewanie pieśni „Boże coś Polskę" podczas nabożeństwa żałobnego, które się dnia 7. Listopada 861 w Horodence odbyło, na podstawie własnego zeznania, a przeto osądzoną wedle tegoż samego §. na karę pieniężną 10 Złr. W. A. na korzyść ubogich miejscowych.

Przeciw temu orzeczeniu powołanie do wysokiego c. k. namiestnictwa, ustnie lub na piśmie

Dla
Wielmożnej p. Pawliny Hr. Dzieduszyckiej
w Korniowie.

do c. k. urzędu powiatowego w Horodence najdalej w ciągu godzin 24 po doręczeniu niniejszego wyroku zgłoszonem, a najpóźniej w ciągu dalszych trzech dni tamże podanem lub ustnie do protokułu wniesionem być ma.

Z c. k. urzędu powiatowego!
Horodenka 10. Stycznia 862.

[signature]

Z

c. k. urzędu powiatowego!

L. 220
pr.

Do

Wielmożnej p. Pawliny hlr. Dzieduszyckiej

w Korniowie

Złoffo.

Wysokie c. k. Namiestnictwo!

(x) z dnia 16 Grudnia (do L. $\frac{N.}{N.P.}$ 199–200) (który w odpisie załączam,)

Wyrokiem c. k. Urzędu powiatowego w Kołomyi (x) — został niżej podpisany skazany na karę pieniężną 50 Reńsk: W. A.! Wyrok ten motywuje tenże c. k. Urząd powiatowy — uznaniem mnie winnym demonstracyi (?) okazującej niechęć ku rządowi (?) i lekceważenie rozporządzeń onegoż (?) przez udział przy odśpiewaniu zakazanej (?) pieśni: „Boże coś Polskę" podczas odbytego dnia 29 Października r. b. żałobnego nabożeństwa w Kołomyi, do którego to udziału ~~przyznał się~~ niżej podpisany do protokołu w c. k. Urzędzie powiatowym Horodeńskim. (o) — Konkluduje zaś tenże c. k. Urząd powiatowy to zasadzeniem mnie tym: ~~jakoby~~ że usprawiedliwienie (?) moje, jakobym pieśń tę, jako modlitwę i pieśń Kościelną uważał — uwzględnionym być nie może; zarazem tenże c. k. Urząd powiatowy, zostawia mi wolność rekursowania przeciw swojemu wyrokowi do Wysokiego c. k. Namiestnictwa. —

(o) Odwołuje się w ciągu wyroku tenże c. k. Urząd do § 11. Cesarskiego rozporządzenia z dnia 20. Kwietnia 854. r.; — ~~na ..m się~~ biorąc je za swoją legalną podstawę;

Korzystając z zostawienia wolności rekursowania przeciw ~~niniej~~ temuż wyrokowi – odwołuję się i rekursuję niniejszym do Wysokiego c.k. Namiestnictwa przeciw całemu powyższemu wyrokowi c. k. Urzędu powiatowego, tak co do jego _uznania mnie karygodnym_ jako też, i co do _samej treści_ tegoż wyroku. I ~~tak~~ najprzód:

1mo Protestuję przeciwko wyrażeniu się wyroku, jakobym ja miał _usprawiedliwić się_ ~~ze śpiewania pieśni Boże coś~~ co do ~~brania udziału~~ ~~[illegible]~~ branego udziału przy odśpiewaniu pieśni Boże coś Polskę podczas odbytego dnia 29 Października r. b. żałobnego nabożeństwa w Kołomyji – albowiem _nieuważając za karygodne_ odśpiewanie tej pieśni kościelnej w kościele, nie mogłem usprawiedliwić się z tej czynności _i nie usprawiedliwiałem się_ wcale z tej mojej czynności – ~~tylko~~ ale zawezwany do urzędu powiatowego w Horodence i zapytany czy byłem na wzmiankowanym nabożeństwie w Kołomyji i czy pieśń Boże coś Polskę śpiewałem, – oświadczyłem co do pierwszego że byłem, p–

Pieśń kościelna, a zatem modlitwa

co do drugiego zapewniwszy się o tożsamości krzyżowej pieśni z pieśnią odśpiewaną w czasie nabożeństwa w Kołomyi, oświadczył ten protokolarnie, iż pieśń tę uważam za pieśń kościelną za modlitwę (ponieważ ~~jako~~ śpiewaną ~~była w Kościele~~ słyszałem w Kościele a nawet intonowaną przez księży) ~~a gdy~~ a oświadczyłem to ~~bynajmniej nie usprawiedliwiając się~~ dla tego: ~~a~~ to jest: czy ja się modlę, co ja się modlę, i jak ja się modlę – należy do władzy duchownej alias do mojego spowiednika) więc nie pojmuję na jakiej podstawie urząd polityczny zapytuje mnie o to co należy do mojego spowiednika. —

Przez to oświadczenie, zwróciłem tedy zwrócić uwagę c. k. Urzędu w sposób delikatny: że się wdaje nie w swoje rzeczy stawiając mi pytania – do których ~~nie jest~~ jako władza świecka, nie jest kompetentnym; i okazać mnie z tego powodu zadziwienie. —

i to był pierwszy punkt mojej odpowiedzi protokolarnej; ~~którego~~ wcale nie można brać za usprawiedliwienie – bo nie mieściło nawet przyznania faktu branego udziału przy odśpiewaniu tej pieśni.

Zapytany powtórnie – czy brałem
udział w odśpiewaniu pieśni Boże
coś Polskę podczas odbytego dnia
29 października żałobnego nabożeńst-
stwa w Kołomyi – odpowiedziałem:
iż dla powodów dopiero co przyto-
czonych, mógłbym wcale nie
odpowiedzieć na to pytanie – gdy
jednak wszystkim wiadomo, iż brałem udział
w śpiewaniu wszystkich pieśni
Kościelnych w Kościele co tymże
samym nie pozostaje tajemnicą
więc na żądanie władzy
odpowiadam, iż śpiewałem tę wraz
z innemi pieśniami Kościelnemi
śpiewanemi w Kościele Kołomyjskim
wśród wyżej wspomnianego
nabożeństwa; – i to był drugi
punkt mojej odpowiedzi – którego
także nie można było uważać
za usprawiedliwianie, ale tylko
za spokojnie i okazującą względ-
ność z mej strony: ~~odpowi~~ odzie-
lenie odpowiedzi władzy polity-
cznej, na pytania: do których
zadawania ~~zapytania~~ w moim przekonaniu
nie miała nawet prawa ani
kompetencyi. – Toż przyznanie
się do ~~[illegible]~~ brania udziału ( )
dowodzi zarazem iż nie uważałem każdego
[illegible] po tej [illegible] którego brania udział
władza polityczna inaczej z trudnością

była by go w stanie dowieść
ile w razie zaprzeczenia z
mej strony – ile iż kilkaset
osób brało udział w śpiewie
i rozeznanie mego głosu
wśród tak licznego chóru
było trudne, i zestawienie
mnie do protokołu opierało
się prawdopodobnie tylko
na [illegible] przypuszczeniu … ten śpiew

uznana jest przez Rząd Rossyj-
ski ~~za~~ [illegible] pieśnią
Ołtarzyjską, niechże ta rządowi
to jakże tkwi sam text tej pieśni
może być uważany również za
okazyjny niechże ta rządowi
J. C. Apostolskiej Mości
~~któryż~~ [illegible] Monarchy
Autokratycznego, Monarchy Katolickiego
który żadnych stosunków nie ma
z ludnością polską pod berłem
Cesarza Rossyjskiego zostającą.
~~to~~ [illegible] ~~od~~
~~Panu~~ Słowa tej pieśni —
błagające o Wolność
Ojczyzny — nie mogą być
~~obrażeniem w~~ przestępstwem
w Monarchji ~~Konstytucyjnej~~
w której z Woli wspaniało-
myślnego Monarchy ma
zapowiedzianą została
nowa era powrotu
Wolności Konstytucyjnej!

Jeśli raz od chwili zapowiedzi
tej nowej ery i wobec barbarzyń-
skich ucisków w Rossyi — ludność polska
monarchii austryjackiej mogli się
z swoją braćią w Rossyi ~~[illegible]~~
i jedyną pomocą jaka im pozo-
stała to jest modlitwa! ~~[illegible]~~
~~którym~~ im okazję zwłaszcza
współczucie w duchu chrześcijańskim
to współczucie, i pomoc
duchowną — będącą obowiązkiem

Stosowne

a któregoż ~~[illegible]~~ i szlachetne
serce narodowe potępia i zawsze
do żadnej solidarności z postęp-
owaniem ~~[illegible]~~ dzisiejszym
rządu ~~konstytucyjnego przy~~
schyzmatyckiego przypomnąc
u końca XIX wieku
pozwolić się nie może i nie zechce

~~Pozostaje im~~

P. C. Apostolskiej Mości

nawet
Chrześcijańskiemu — równie nie
może być nieprzyjaźnie widziane
jak Litwinowi innej niżeli swojej
przed niedawnym czasem
Chrześcijanom Synagogi
O. [illegible] (dla których nawet dalsi [illegible]
~~wiństwo~~ wolne za ~~[illegible]~~ naszych
ich pozwoleniem ~~[illegible]~~
zbiwali [illegible]. ———

Dla tych to wszystkich
przytoczonych powodów
niżej podpisany ~~apeluje~~
~~niniejszym~~ ~~[illegible]~~ ufając w
sprawiedliwości c. k. Wysokiego
~~Sądu~~ Namiestnictwa ———
apeluje do Niego niniejszym
przeciwko Wyrokowi c. k.
Urzędu powiatowego w Kołomyi
i z wniesieniem uchylenia
upraszam:

1mo
2

2do Protestuję przeciwko twierdzeniu
wyroku c.k. urzędu powiatowego
jakobym się przyznał co do brania
udziału przy odśpiewaniu zakazanej
pieśni: „Boże coś Polskę” podczas wzwyż
wspomnianego Nabożeństwa — a
właściwie przeciw twierdzeniu wyroku
tegoż urzędu powiatowego: jako
by wzwyż wspomniana [odśpiewana]
pieśń: Boże coś Polskę była
zakazaną! (Wyrok nie wspomina
tu przez kogo zakazaną — i
tylko z dalszych wyrazów
wyroku … : niżłyc[?] ku rządowi
i lekceważeniu rozporządzeń onegoż
domyślić się wypada że jakiś
zakaz co do pieśni: „Boże coś Polskę”
istnieje.) Jakoż z zadziwieniem
moim, po raz pierwszy dowiaduję
się z tegoż wyroku c.k. powiatu
że pieśń: „Boże coś Polskę” ~~jest~~ była
(i to przez rząd) zakazaną!?
i przeciwko ~~tak~~ temu twierdzeniu c.k.
Urzędu powiatowego protestować muszę!
O ile mi bowiem wiadomo c.k. Kodeks
karzący austryjacki wyraźnie nie podobnego
w tym względzie ani też Dziennik
praw państwa (Reichsgesetzblatt)
nie ogłosił podobnego zakazu co
do pieśni Boże coś Polskę.
Nadto śmiem twierdzić że podobny

wyrzędowanie i

jakoby

zakaz rządowy – pieśni Kościelnej (na który się c.k. urząd powiatowy odwołuje) w ogólności nie tylko nie istnieje ale według obowiązujących praw w Monarchii Austryackiej zgoła istnieć nie może. Według praw albowiem obowiązujących w Austryi ~~cenzura~~ o ile mi są wiadome: ~~cenzura~~ pieśni Kościelne podpadają cenzurze Kościelnej a nie cenzurze policyjnej; ~~pieśń~~ (rozciągającej się na pieśni świeckie ~~[illegible]~~ mogące być śpiewane w teatrze lub innych miejscach publicznych przeznaczonych na rozrywkę). Że zaś pieśń, Boże coś Polskę, śpiewana od lat kilkudziesięciu w Kościołach Katolickich różnych części ~~kraju~~ Polski, Kościół Katolicki uważał i uważa za pieśń ~~ta~~ ~~nie~~ święta Kościelną nie sprzeciwiającą się dogmatom religii Katolickiej – dowodzi to: iż pieśń ta ani przez Stolicę apostolską ani przez namiestnika jej stolicę arcybiskupie ~~nie była~~ nie jest a przynajmniej nie była po dziś wzmiankowanego nabożeństwa w Kołomyi zakazaną – coby był Kościół z pieśnią świecką niezawodnie uczynił i zaraz tak z ambon ogłosił.

Najwyższy

Z przytoczonych dopiero co powodów, dla których, w obec obowiązujących zakazu[illegible] potąd ustaw w postawie Austryjackiej pieśni Kościelnej Boże coś Polskę nie jest, i nie mogła być zakazaną – wypływa jasno, że ~~[illegible]~~ nie mógłem przekroczyć i nie przekroczyłem zakazu rządowego – a tem samem ~~nie jestem~~ winnym demonstracyi okazującej lekceważenie rozporządzeń rządowych!! —

3) protestuje przeciwko twierdzeniu wyroku c.k. Urzędu powiatowego jakobym ~~[illegible]~~ przez zbrojny udział w odśpiewaniu pieśni Boże coś Polskę podczas odbytego żałobnego nabożeństwa d. 29/Paź w Kołomyi – stało się|

4.)

Protestuję najuroczyściej ~~jakoby~~ ~~przez odśpiewanie~~ przeciwko twierdzeniu wyroku c.k. urzędu powiatowego: jakobym przez zbrojny udział w odśpiewaniu pieśni Boże coś Polskę podczas odbytego żałobnego nabożeństwa d. 29. Paź. w Kołomyi – stał się winnym demonstracyi okazującej niechęć ku rządowi!!!...

w od zdarzenia wyraża Demonstracyja:

Bo najpierw: ~~jest~~ Tak samo jak suknia żałobna ~~[illegible]~~ Katafalku to nie lance ani bagnety – tak samo słowa modlitwy to nie oręż kul kartaczowych – ani nawet kamieni excesu ulicznego – mogące cechę demonstracyi! Modlitwa Kościoła w Kościele – ~~to~~ katolickim – to żadną miarą demonstracyja w obec rządu ~~[illegible]~~ państwa którego religija panująca: jest religija Katolicka!

Jakkolwiek rzecz ta rażąca, zrozumiałbym jest upatrywanie demonstracyi w modlitwie odśpiewanej w Kościele Katolickim — w państwie którego religią panującą jest wyznanie protestanckie albo szyzmatyckie bo tam z ~~natury rzeczy~~ już samo wyznawanie religii Katolickiej jest uważane za Demonstracyję nigdy jednak nie pojmę jak branie udział w odśpiewaniu pieśni kościelnej w Kościele Katolickim może być ~~demonstracyją~~ pod berłem panującego Katolickiego który najwspanialej udzielając swobody Konstytucyjne nawet ograniczenia Religijne tyczące się wyznania mojżeszowego znosi ~~[illegible] w których~~ w psalmach i pieśniach dobrze łatwiej można by upatrywać alluzyje polityczne niż w rzeczonej pieśni „Boże coś Polskę" w której X wyraz rządu [illegible] nietylko nie widzi demonstracyi ale nawet demonstracyję okazywania niechęci ku rządowi!?

Przeciwko temu twierdzeniu nie stwierdza [illegible] wyroku tak najwyższej raportu [illegible] może — bo jeśli ~~[illegible]~~ ~~tekst~~ pieśń śpiewany w ~~Rosyi~~ Polsce pod berłem rosyjskim (w obec największego [illegible] i [illegible] na które wzdryga się nietylko sercem każdego szlachetnego człowieka ale nawet cała cywilizowana ludność Europy)

X w którym odśpiewanie w czasie żałobnego nabożeństwa

bezprzykładnego

religii Katolickiej przez szyzmę

Boże coś Polskę